

Mandal, 12. oktober 2006

Kultur- og kirke departementet
Kirkeavdelingen
Pb 8030 Dep
0030 Oslo

del 33

Kultur- og kirke dep. KI	
Saksnr. 20065811	Dato. 13/10/06
Kode. KI-501	Beh.

HØRINGSUTTALELSE FRA MANDAL KIRKELIGE FELLESTRÅD, "STATEN OG DEN NORSKE KIRKE"

Innledning

Da Mandal kirkelige fellestråd er sammensatt av to medlemmer fra resp. Mandal, Holum og Harkmark menighetsråd (i tillegg til én kommunal representant og én prest oppnevnt av biskopen), så henvises det på flere punkter til disse menighetsrådenes egne uttalelser om utredningen. Utover dette har Mandal kirkelige fellestråd følgende uttalelse å gi (vedtak av 5. oktober 2006):

Spørsmål 1:

Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Som grunnleggende prinsipper må fortsatt ligge tanke-, tros- og talefriheten, som har lang tradisjon i Vestens kultur, herunder friheten til å etablere seg som religiøst samfunn og friheten til å markedsføre denne i det offentlige rom.

Staten bør i minst mulig grad utøve innflytelse på innholdet i de religiøse samfunnenes lære, holdninger eller profil. Men alminnelige rettsregler som gjelder for alle virksomheter i landet (jfr strafferett, arbeidsrett og alminnelige lover og forordninger som gjelder generelt i samfunnet), må selvsagt også gjelde for Den norske kirke.

Forholdene må legges til rette for at Den norske kirke kan være landsdekkende og gjenkjennelig, slik den er det i dag. Dette bør fastslås ved lov.

Spørsmål 2:

Den norske kirke som statskirke – beholdes eller avvikles?

Mandal kirkelige fellestråd er delt i synet på hvorvidt statskirken bør videreføres i nåværende form eller ikke. Det vises til avstemningen vedlagt. Ingen representanter går inn for full selvstendighet for kirken. Men det er enighet om at det – uansett valg av tilknytning til staten – bør arbeides for gradvis større selvstyre for Den norske kirke.

Hvordan Den norske kirke velger å strukturere sin virksomhet, bør i størst mulig grad være opp til Den norske kirke selv å avgjøre; gjerne med bakgrunn i den struktur som er bygget opp gjennom de siste årene.

Uavhengig av om statskirkeordningen opprettholdes eller avvikles, bør kirken kunne forestå alle utnevnelser til presteembeter i et eget kirkelig organ, også proster og biskoper (tilsvarende endringene når det gjelder andre presteutnevnelser i tidligere tider).

Spørsmål 3:

I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

Det er enighet om at Den norske kirke må være lovforankret, enten i Grunnloven eller en egen kirkelov vedtatt av Stortinget. At det er et mål at kirken gradvis selvstendig gjøres, må også gjenfinnes i lovverket.

Spørsmål 4:

Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Den norske kirke bør finansieres offentlig, uten medlemsavgift. Men dette må ikke være til hinder for at det kan benyttes andre inntektskilder, inkl innsamlinger til kirkelige bygg. Når det gjelder offentlige bevilgninger, må forutsigbarhet være et mål. Dagens ordning med at andre tros- og livssynssamfunn også for offentlige tilskudd ut fra bevilgningene til Den norske kirke, kan videreføres – av hensyn til religionsfrihetsprinsippet.

Spørsmål 5:

Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

Også her er fellestrådet delt. Uenigheten går på hvorvidt det skal være direkte valg til bispedømmerrådet eller ikke. Utover dette er det enighet om at menighetsrådsvalgene kan foregå som i dag, og at Kirkemøtet sammensettes som i dag. Fellestrådet mener imidlertid at valg til menighetsråd (osv) bør kunne skje samtidig med Stortingsvalget; og at også andre livssynssamfunn bør kunne gjennomføre sine valg tilsvarende – om de ønsker det. Dette for likebehandlingens skyld.

Spørsmål 6:

Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i §2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

I Grunnloven bør prinsippene om demokratiet, rettstaten og menneskerettighetene, samt det kristne og humanistiske verdigrunnlaget, være slått fast som fundament for det norske samfunn.

Spørsmål 7:

Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Et flertall i fellestrådet går inn for at ordningen som gjelder i dag, kan videreføres.

Et mindretall har følgende standpunkt: Slik ordningen er nå, er det de lokale kirkelige myndigheter som har ansvaret for kirkegårdsforvaltningen, selv om man kan inngå avtaler med kommunen når det gjelder det praktiske arbeidet. I fremtiden bør dette endres til at det er kommunene som har det formelle ansvaret, men at det er mulighet for at dette ansvaret kan delegeres til kirkelige myndigheter, der dette er tjenlig.

Spørsmål 8:

Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

I tråd med gammel norsk tradisjon og prinsippet om at det er sognet som er den grunnleggende enhet i kirken, så bør sognet eie kirken. Å holde kirken i hevd må ligge til det alminnelige kirkelige ansvaret totalt, og dette må tas hensyn til når de økonomiske rammene for den totale kirkelige virksomhet blir lagt.

Unntak bør være særskilte bygninger som har almen interesse i vernesammenheng. Her bør det kunne legges opp til en egen forvaltning eller egne tilskuddsordninger. Dette for å kunne avhjelpe situasjoner der de lokale kirkelige myndigheter har store utgifter til kirkebygningene, samtidig som det er store heftelser knyttet til endringer og bruken av dem.

Når det gjelder områdene *omkring* kirkene, avhenger saken av hvem som vil få ansvar for gravferds- og kirkegårdsforvaltningen. Dersom dette blir kommunen, må det i hvert enkelt tilfelle defineres hva som "tilhører" kirken (nærmiljøet), og hva som eiendomsmessig overføres til kommunen når det gjelder kirkegårdsarealene. Det samme vil gjelde andre tilstøtende arealer, som parkeringsplasser, buffersone osv. En grunnleggende forutsetning bør være at den som formelt har ansvaret for driften av kirkegårdene, også bør eie arealene.

Når det gjelder avstemningen av konkrete spørsmål, vises til eget skjema.

Tore Kleven, leder

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellestråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

SE EGEN UTTAELSE !

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- 4 Valgordningene bør være som i dag
 3 Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttsende organer
 1 Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
 8 De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
 7 Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
 Det humanistiske verdigrunnlaget
 3 At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
 1 Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- 6 Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
 2 Kommunen
 Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
 8 Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
 Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
 Vet ikke / ønsker ikke å svare

E. von Klever